

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Discretionè quanta opus sit Deo in monastica religione consecratis, in vsu præcipuè corporalium necessitatum: abstinentiam indiscretam vt suadeat diabolus: Obedientia abnegatioq[ue] proprij consilij ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

faciendi: Si virgo amet & desideret iuuenem non desponsatum, quomodo eundem non amaret aut non veller, nisi coacta, id est, inuita desponsatum cum promissio aut votum non tollat voluntatem quam inuenit, nec mutet, sed roboret, stabiliat & confirmet: Porro instabilitas animi mutat voluntatem, quæ multo magis & vehementius accedit eum, qui non vult, quam qui vult seu promissit.

Instabilitas
quos magis
infestat.

Falsum est igitur dicere, extra votum vltro cupere (vt est ieiunare, castitatem seruare &c.) quod per votum obligata nolis. Inde palam est charissima, tentationem esse carnis & diaboli, quippe quæ multo magis, meliusquæ scis bona operari, & ad hæc stabilior est voluntas cum voto in monasterio, quàm sine voto extra. De libertate autem iam dixi, nullam esse coactionem, vbi est voluntas. Quod si voluntas abest, coactio voti adest, signum est extra votum te nolle. Ergo bonum est votum, quod alioqui nolentem ducit ad bonum opus: & nolentem bene agere, facit volentem obedire, seu votum reddere. Semper est ergo, bonum & vtile votum. Nam si extra votum velis, votum confirmat volentem: si nolis extra votum, votum inducit & impellit nolentem.

Quænam
coactio sit
bona.
Votum vt
seper sit vtile
& bonum.

Melius est autem multo bonum opus, licet alioqui extra votum nolitum, propter votum facere, quàm omnino nihil facere. Melius est, inquam, votum solum propter voti obligationem reddere, quàm otiosum esse, & nihil facere. Nam talem te non iudico, vt & quod voto promissum est nolis, & votum seruare, id est, reddere nolis, præuaricatricem te malens constituere, quàm votum seruare. Ita enim melius fuisset non vouisse. Sed hoc non ex voti perniciæ (quod bonum est, sed bono licet imperfecto) sed ex tua malitia, cui scilicet malè quod bonum est, nocet. Accipe exemplum. Virgo es, & mallets maritum, tamen quia vouisti castitatem, seruas, non quia amas castitatem, sed quia canes voti præuaricationem, & voti amas obseruantiam. Bonum est tibi vouisse, quia hac occasione manes virgo. Et si tristis manes, imperfectio quidem est, non damnatio, quia Deo prælegis votum licet non amatum seruare, quàm voti fractione & concupitæ delectationis consequutione Deum offendere: & hoc est tibi salutare atque meritorium. Itaque volendo votum obseruare, vis etiam quod ex voto debes. Omnia igitur voluntaria sunt. Hæc sufficient tibi in Christo soror charissima, qui consolatione sua tuam repleat animam, & auferat salutaris voti omnem pœnitentiam, tollatq; tibi omnia obseruantia tristitia. Vale, & pro me sponsum tuum ora.

Votum vt
proficetiam
imperfectis.

Discretione quanta opus sit Deo in monastica religione consecratæ, in vsu præcipue corporaliu necessitatu: abstinentiam indiscretam vt suadeat diabolus: obediencia, abnegatioq; proprii consilij quam sint religiosi necessaria: natura item infrenis quam edomanda absque periculo.

Epistola XLIX.

F. IOANNES IVSTVS LANSPERGIVS, CARTHVS.
filia suæ charissimæ Christi que sponsa, N. spiritum seruatoris & discretionis.

FF

Filia

Filia charissimamq; occasiones exercendi, mortificandi, confundendi, que temetipsam cupis habere pro victoria, contra vitia, laudo feruorem, sed timeo præumptionem. Nonnulli voluerunt esse martyres antequam à Deo essent vocati, & sese ingerentes, dum fortiter sperabant se & constanter passuros, defecerunt in tormentis, & fidem abnegauerunt. Christus nihil tam paratus est dare suis amicis in hoc mundo, quam passiones, tribulationes, confusiones. Si nondum tibi dedit, scito idcirco tibi parci, quod nondum sis idonea, quæ sustineas. Si fortis fueris, (non crede feruori horario) non necesse est occasiones quærere: Deus enim statim tibi procurabit. Sin autem imbecillis: cum periculo tuo quæria. Intellige ex his, quæ quotidie occurrunt, infirmitatem tuam. Si citra omnem deliberationem, præter omne consilium & ex improviso occurrerit confusio ac contumelia, & intrepida immotamq; perstiteris, potes sperare initium te habere virtutis. Facilius portantur quæ sponte eliguntur, quàm quæ ab alijs imponuntur: & plus mortificationis in se habet ac laboris patienter sustinere quod nolueras, vel quod ab alio inferitur, quàm quod ipsa quæsiuisti. Oportet etiam videre, ne dando alijs occasionem te confundendi vel despicendi, des eisdem etiam occasionem peccandi. Ita nanque nobis pro virtute est enitendum, vt nemini occasionem præbeamus ad peccata. Nam contumelias aut contemptum quam virtuosum est patienter sustinere, ita pernitiosum inferre.

Virtutis initium quæri ostendant.

Contumelias contemptumq; alijs inferre quæ sit pernitiosum inferri.

Exercitia virtutum vt possint fore nimia. Virtutum exercitia vt cum discretionem fiant.

Sine obedientia vt nihil Deo placeat.

Abstinentia indiscretam cur suadeat diabolus.

Affectum virtutis non perhibeo extendi quantum velis, quantum poteris: vt sis humilis, vt sis temperans & cætera non potes nimis desiderare: Verùm exercitia virtutis, aut potius pro virtute conquerenda possunt esse nimia, & indiscreta, aded vt quod pro virtute fieri patetur, contra eandem militet. Verbi gratia. Tantum potes abstinere à cibo, vt postea plus abstinere à cibo non liceat, vt postea plus corpori indulgendum sit, quàm si non abstinuisses: vel tantum poteris abstinere, vt non semper, aut penitus subinde iam non liceat abstinere.

Filia multa scribuntur ad commendationem huius virtutis, varia consilia docentur multa, suadentur, ad conquirendam humilitatem, patientiam &c. sed non omnia sine discretionem, nec omni tempore nec omnibus tuta. Quædam enim pro vno tempore valent, alio tempore non modo non valent, sed etiã illicita sunt: quod aliæ & aliæ conditiones pro diuersis temporibus eisdem adueniant, quodq; semper prouidendum sit, vt ita vni virtuti consulatur, vt per hoc idem alia impediatur. Filia non suscepisti hunc Ordinem tuum propter abstinentiam (si bene suscepisti) sed propter obedientiam. Abstinentiam ex voluntate propria in seculo potuisti facere & ieiunia, sed non obedientiam aut abstinentiam ex obedientia. Diabolus non timet abstinentiam, sed obedientiam. Abstinentia est in Turcis & Iudæis, non obedientia. Sine abstinentia obedientia Deo placet, & sufficit: sine obedientia non potest placere Deo abstinentia: imò offendit, si contra obedientiam fuerit.

In professione & voto solenni promissisti obedientiam, non abstinentiam. Abstinentia habet meritum ex obedientia, non obedientia ex abstinentia. Diabolus suadet abstinentiam, ad destruendam obedientiam, & ita feruntur ei abstinendo: resistitur autem obediendo. Abstinentia contra obedientiam peccatum

VI
16

peccatum habet, obedientia contra abstinentiam meritum. Quæ insania est quæzere quod non est virtus nec præcipitur, & destruire virtutem, quæ mandatur: Si iuberem fieri quæ contraria sunt omnino virtuti aut certa mala, non debes obedire: vt est: non indulgere delinquenti, proximo fraudem facere, & eius infelicitatem machinari, suspectum habere me posses, & non obedire. Verùm cum circa studia aliqua aut exercitia, quæ pro virtute fieri possunt, & contra venire eadem possunt, vt modestia sit & discretio moneo, quid times? Præsumendo & tuæ voluntati innitendo errare, peccare & peri-

Opus bonū
omne ex
proprio cō-
silio profes-
sum vt sor-
deat coram
Deo.

re potes. patris voluntati & consilio obediendo nihil horum potes, & times? Sordidum est ante Deum quod ex proprii consilij præsumptione contra obedientiam geritur, & meritorium preciosumq; habetur quicquid, quantum libet etiam vile ex suo genere (modo peccatum non fuerit) propter obedientiam & ex humilitate subiectionis assumitur.

Primum omnium filia, vt voluntatem tuam diuinæ studeas conformare necessarium est. Non est declinandum, non tergiuersandum, vbiunque Dei voluntatem agnoueris. Cum autem Deus non loquatur per se homini, vox Prælati æstimanda est vox Dei & quicquid imperauerit ille haud secus ac ab ore Dei accipiendum. Pacem cum fororibus non solum non violare, sed summo opere etiam augere debes. Labefactatur autem pax & concordia fratrum ac fororum, dum ori silentium non imponis, dum liberè quicquid in buccam venerit effundis, dum denique vel audita quæque vel per suspicionem æstimata, tanquam vera asseris. Hæc scribens te commoneo soror charissima quoniam in nouitiatu tuo quarimonias de leuitate linguæ tuæ iam pridè audiui, nec modo te plenè emendatam audio. Quare si tuæ conscientia, si tuæ salutari, si fama, si fororum quieti, si Ordinis honori consultum velis, si denique omnium ridiculum fabulæq; nolis fieri, linguam refrænes necesse est. Tu leuiter inconsiderateq; pronuncias, quod alia non leniter accipiunt. Quid tibi iactare siue verè, siue falsè conuenit, qui monacha es, & tui contemptum optare debes? Quid disputatio conuenit, quid contentio, quæ proprium sensum propriam voluntatem cum seculo reliquisti? Fac charissima filia te habeas, vt sorores tuæ consolationem, spiritualis pater gaudium ex te habeat, nec te recepisse penitent illos. Alioquin & mihi tristitiam accumulabis, qui tuam semper amari mansuetudinem, si aliter quàm de te speraueram speraui autem optima) sim auditorus, Obsecro vt attendas ea pauca quæ hic in fine Epistolæ subijcio.

Vox Prælati
vt sit vox
Dei.

Linguæ frenatio
quæ sit
necessaria.

Ad frangendam superandamq; naturam seu naturæ malam inclinationem, valet & necessarium est.

Primò stabilissimum propositum pugnandi atque nitendi in contrarium, nec vnquam scienter naturæ tractui acquiescendi. Vbi si lapsus interuenerit, propositum tamen semper debet à nouo reformari & stabiliri, nec propter crebros lapsus à proposito & conatu recedendum est. Secundò, non in sua virtute, sed Dei adiutorio confidere: & propterea auxilium ac protectionem eius indefinenter inuocare. Tertio, si propositum violatum fuerit, inultum non sinere: sed primùm à Deo, deinde etiam à consodalibus veniam petere, atque, vsque ad pedes fororum se humiliare: postremò etiam virga vel eiusmodi discreta castigatione (secundùm

Natura pro-
na ad mala
quomodo
frangenda
sit.

consilium superioris lapsum vindicare, donec saltem rædiorum petendarum tentes veniarum, humiliationum, confusionum, disciplinarum discas se mortificare, & ab eiusmodi transgressionibus se continere. Vale filia charissima, & sis memor professionis tuæ, Deumq; pro me ora.

Quid virgo quæ vis ut ab æterna sapientia desponsari mereatur, agere, quam neminè pacio sponsi cælestis beneficia recolare, illiq; gratias debeat referre.

Epistola L.

F. IOANNES IVSTVS LANSPERGIUS, CARTHVS
Filix suæ in Christo charissimæ N. Iesum Christum virginum sponsum, & virginitatis coronam.

EX crebris interrogationibus tuis, ex insatiabili desiderio spirituum eruditionum accipiendarum, disco feruorem spiritus tui, & gratulor profectui tuo, filia in Christo charissima. Quæris quomodo tres venias accipere, & totidem orationes dominicas æternæ sapientia (cuius discipulam te fecisti, cui etiam sponsam te dedicasti) offerre debes. Credo filia non absurdum fore, ut simul tria præcipua beneficia mediteris à Deo nobis exhibita, pro quibus adores & gratias agas.

Hoc modo pro prima venia & Pater noster.

Beneficia
tria quæ re-
colenda.

PRimo veniam accipiendo super terram, adora Deum & gratias age pro maximo beneficio hoc, quod te ipse, id est, æterna sapientia creauit, creaturam rationalem te fecit, æternæ beatitudinis suæ capacem ac participationem futuram. Deinde pro omnibus & singulis donis ac beneficijs, quæ tibi in anima & corpore contulit. Generaliter quod pro te cælum & terram creauit, & quicquid in eis continetur, Deum gratias age illi quasi vice omnium creaturarum, pro beneficijs omnibus ac donis eisdem collatis: quandoquidem complures inueniuntur, qui non agunt gratias illi, nec cognoscunt illum.

Deinde veniam pete ab eo pro omni inordinata affectione tua erga creaturas, pro vsu inordinato creaturarum & donorum eius, pro ingratitude tua quibus benefactorem clementissimum offendisti, aut gloriam & beneplacitum eius non quæstisti.

Tertio ora, ut tantam gratiam tibi largiatur, qua creaturam nullam aliter quam in ipso, ipsum verò super omnia & in omnibus diligas, ipsi soli inhabereas: creaturis verò (propter quod donatæ sunt) vtaris ad solam eius gloriam secundum laudabilissimum beneplacitum eius.

Quarto, humillimè pete, ut sua dignatione benignissima te suscipere, preparare, dignam facere & adoptare velit in sponsam suam, teq; possidere inseparabiliter & perpetuo ad gloriam & beneplacitum suum.

Pro secunda venia, & Pater noster.

Secundo, procide, & veniam sumendo adora Deum tuum, gratias agens ei (scilicet æternæ sapientia) qui salutem nostram sitiens, ut à morte nos redimeret, in hunc mundum venit, naturam nostram assumpsit, inter